

Szindbád a fürdőszoba tükre elé hajolva borotválkozott. A párafoltos, repedezett felületről vénülő férfiarc nézett vissza rá. Hogy elszállt fölöttem az idő, csodálkozott Szindbád, miközben a bőrét bepókhálózó ráncok szövedékét szemlélte, vagy csupán az üveglap repedései tükröződnek az arcomon, mely talán még most is olyan sima, mint amikor tizenhét éves koromban apám megtanított borotválkozni. Mintha csak tegnap történt volna, ott állt mellettem a nagyszoba tükrös ajtajú szekrényénél, és lélegzetvisszafojtva figyelte, ahogy a frissen fent, fényes borotvakéssel az ádámcstükámon bizonytalankodom. Ne félj, majd csak belejössz valahogyan, súgta bátorítóan. Egy valamit is magára adó férfiember nem használ zselettet.

Szindbád folsóhajtott, s a csupasz villanykörte meg-megrezdülő fényénél óvatosan végighúzta ujjbegyét a szeme sarkából szétrajzó szarkalábakon. Mintha csak nagyapámat látnám, nyilallt a szívébe hirtelen, aki pár héttel azelőtt halt meg, hogy apám felszólított, ideje megszabadulnom az arcomon burjánzó szőrzettől, melyet férfiaságom látható jeleként oly áhítattal tártam a világ elé, akár telihold ábrázatú püspökünk az oltáriszentséget az úrnap körmenetben.

Később, amikor kinyitotta a régi ruhásszekrényt, hogy tiszta fehérneműt és inget vegyen elő, a levendulaillatú félhomályban földeregett az a másik tükör is, amelyet gondosan összehajtogatott nyersselyem ingei között őrzött a felső polcon.

Szindbád varázsesczközöknek kijáró babonás tisztelettel vette kezébe.

A tenyérmí titokzatos holmi nagyapjától maradt rá, aki még a boldog békeidőkben hozta Velencéből, amikor végzős gimnáziumi diákként társaival osztálykirándulásra ment az álmok és emlékek vizre épített városába.

Ovális borotválkozó-tükör volt, jobb felső felén a pereme enyhén befele görbült, mintha az üveg metszése közben valamely parázna vagy istenkáromló gondolattól egy pillanatra megremegett volna a muránói mester keze. Lakkozott cédrusfa hátlapjához parányi, fém oroszánmancsok fogták. Alsó részére az ismeretlen piktor a Rialto-hídat festette smaragdzölden csillámló árkádjával, kétoldalt s a háttérben ódon, kimarjult falú paloták tornyosultak a Canal Grande fölé, s a híd előtt kecses gondola sötéttelt a mozdulatlan dermedt, hínárszín habokon. Az evezős cingár árnyán kívül még két – szabad szemmel alig kivehető – alak látszott a képen: egy nő és egy férfi. Ott álltak egymásba kapaszkodva a parton, a lagúna felé fordulva. Szindbád gyakran nézegette nagyító alatt őket. Örök magányra kárhözott szerelmesek lehetek, gondolta, akiknek valamiféle csoda folytán sikerült megszökniük a túlvilágról, s Velence homályba hajló vízi útvesztőin mielőbb el akartak tűnni a nyomukba eredt démonok elől. A fakópiros és palaszínű háztetők fölött ezüst napkorongként parányi, homorú tükör fénylett: tükör a tükörben, mely kicsiben mutatta mindazt, ami a másikban látszott, megkétszerezve a tükröződő valóság illúzióját.

A haszontalan álmodozásra már gyerekkorában beteges hajlandóságot mutató Szindbád úgy képzelte, nagyapjának elég lett volna valamely titokzatos csengésű varázsígit kimondania, hogy a tükörben megelevenedjenek hajdani kirándulásának emlékei. Nagyapja azonban megesküdött, hogy semmiféle bűvös kifejezést nem ismer, csak közönséges, emberi szavakat, s kizárólag a gyártásának megfelelő célra – borotválkozáshoz – használta a tükröt, makacsul hallgatva arról a régi utazásáról, amikor először hagyta maga mögött az örökkévalónak hitt Monarchia határait. Pedig ha valaki értett a mesélés tündéri és boszorkányos fortélyaihoz, akkor ez a szikár emberke volt az, aki mindkét világháborút végigharcolta, és tartalékos századosként került amerikai hadifogságba, hogy aztán hazatérve élete végéig kitaszítottként vegetáljon. Persze, erre csak később jött rá Szindbád, miután ő is kapott jó néhány pontosan bemért balegyenest az élettől. Gyerekként azonban még legyőzhetetlennek hitte ezt a pettyes csokornyakkendőt és kifakult, ám örökké makulátlanul tiszta inget viselő, fúrge kisöreg, aki derűs nyugalommal viselte el feleségének – Szindbád ingadozó kedélyű nagyanyjának – hisztériás rohamait, és lankadatlan buzgalommal mesélte háborús történeteit. Miközben szájátva hallgatta a harctéri kalandokat, néha úgy érezte, mintha nagyapja parázsló Naționaléjának keserűes füstje összekeveredett volna a lövészárkokban szétmálló, esőverte avar fanyar illatával. Ilyenkor lopva körülnézett, hogy megbizonyosodjék, ott van-e még az avas félhomályba süllyedt, kacatokkal telezsúfolt szobában, vagy valahol a frontvonalon lapul átázott, csukaszürke katonaköpenyben, s puskája megremegető célkeresztjén át figyel a szemközi domboldalról rohamra induló ellenséget.

Istenem, hogy eltelt az idő, párasodott be Szindbád tekintete, amint a múltbéli képek elsuhanak előtte. Már a szüleim is rég kint álmodják az örök életet a Szent Miklós-dombi temető vén gesztenyefái alatt, s ama Kuvar utcai roskatag ház helyén is évtizedek óta elegáns panzió emelkedik, ahol ezeket a történeteket hallgattam. Az igazat megvallva, egyikre sem emlékszem már, csak az általuk keltett élményre, pedig milyen jó lett volna lejegyezni őket. Hány regényt lehetne most belőlük írni haszontalan olvasásban örömet lelőknek...

Miképpen lehetséges azonban, hogy pont ez a törékeny holmi élte túl a világ romlását, tűnődött Szindbád, miközben az asztalra tette a tükröt. Megpróbálta kitámasztani a hátlapjára szerelt fém akasztónál fogva, ám a tükör az oldalára dőlt. Szindbád ijedten kapott utána, s amint megragadta, ujjai alatt elmozdult a cédrusfa hátlap. Egy papírdarab széle tűnt föl a nyílásban. Miközben óvatosan kihúzta rejtékéből a megsárgult papirost, Szindbád érezte, mint gyorsul föl a szívverése a frissen mosott nyersselyem ing alatt. Ponte dei Dolci Sogni, olvasta káprázó szemmel a kecses betűkkel írt nevet, egy ismeretlen nő kimondhatatlanul finom és érzéki kézírását. Édes Álmok Hídja, Édes Álmok Hídja, zsongtak fülében mámorítóan a szavak, és Szindbád újból félnék és tapasztalatlan

fiatalembernek érezte magát, akár az első találkán, tizenhét évesen, amikor hosszas és gyötrelmes huzavona után sem merte megszimogatni a kezét annak a törékeny termetű, fénylő gesztenyebarna hajú lánynak, akinek incselkedő tekintete végeérhetetlen éjszakákön át kísértette, amint a vágy feltörő gejzírjeitől csatagos lepedőn gyávaságát átkozva, magányosan forgolódt az ágában.

– Már megint valami nőügy? – kacsintott rá cinkosan az öreg vasutas, amikor a pénztárnál megváltotta a jegyet. – Mikor fog már benőni a fejelágya, Szindbád?

– Csak a szokásos kiruccanás – legyintett a tömzsi emberke tolakodó tekintetét kerülve. – Erről a káros szenvedélyről sehog sem tudok leszokni...

A lemenő nap rézsútós fényében aránytalanul megnőtt árnyéka bizonytalanul imbolygott mellette a peron töredezett betonlapjain, mintha azon töprengett volna, kövesse-e hóbotos gazdáját, vagy hagyja bolondos álmai után rohanni.

Hányszor utaztam már hajdani szerelmeimhez, tapasztalatlan csitrikhez, akik a vágyaikhoz mértek engem, és érett asszonyokhoz, kik már az első bókornál átláttak rajtam, számolgotott magában szomorkásan Szindbád, a fémkerek álomba ringató kattogását hallgatva az éjszakában tovatűnő sineken. Most azonban még azt sem tudom, kiről van szó...

Szindbád estefelé érkezett Velencébe. Az égen ónszínű felhők sötéttettek, s mire lekaszálódott a vagonból, eleredt az eső. Feltűrt gallérral, homlokába húzott kalappal, fázósan összegörnyedve haladt át az állomás kihalt épületén. Léptei kísértetiesen kopogtak a huzatos hodályban. A bejárat közelében néhány japán turista lézengett csupán, egyikük-másikuk kötelességtudóan kattoztatta

fényképezőgépét a kivilágított kirakatokban pompázó souvenir-tárgyak előtt.

Egy ideig az állomás előtti téren álldogált, a feketén fénylő víztócsákat bámulva, majd találmra elindult a szemerkélő esőben. Egyszerre csak tömör árnyék tornyosult elébe: a Rialto-híd. Amint fellépett a sikos kőlépcsőre, éremlyítő csatornabúz csapott az orrába. Szindbád megtorpant, s hányingerével küszködve, a híd korlátjába kapaszkodott. A város fényei bágyadtan lüktettek körülötte a lagúnák ködként homályló kipárolgásában. Csend volt, csak a híd lábait nyaldosó hullámok ritmikus neszezése visszhangzott fülében. A meglazult kövek közül egy csapzott szőrű, kövér patkány gyanakodva figyelte, majd hirtelen megfordult, és eliszkol az árkádok tövében.

Szindbád átbotorkált a hidon. Néptelen sikátorokon haladt keresztül. Az üzletek már zárva voltak. Tanácstalanul nézegette a kirakatok nedves üvegéről visszaverődő, elmosódott vonásait, az üresen fénylő tükröket, a torz vigyorba merevedett maszkokat. Már a kilencet is elütötte az óra valamelyik távoli templomtoronyban, amikor végre megpillantott egy nyitott ajándékboltot.

A görnyedt hátú, szemüveges eladó türelmesen végighallgatta.

– Sajnálom, uram, ilyen nevű híd tudomásom szerint nincs Velencében, de, ha akarja, megnézhetjük a térképen.

Tucatnyi térképet tanulmányoztak át, régieket és újakat, a Ponte dei Dolci Sogni azonban egyikben sem volt feltüntetve.

– Azért ne csüggedjen el, uram – kíséerte ki udvariasan az ajtóig a kereskedő, miután a legdrágább térképet megvetette Szindbáddal.

– Velenze tele van felfedezésre váró meglepetésekkel...

Három utcával arrébb nagydarab alak tántorgott Szindbád elé egy kapualjból.

– Ponte dei Dolci Sogni – bólogatott lelkesen a borostás arcú férfi. – Hát hogyan ismerném, drága uram! Bella canzone – ismételtette megszállottan, és fülsértő gajdolásba kezdett.

Szindbád faképnél akarta hagyni, a férfi azonban torkon ragadta.

– A pénztárcádat, öreg – sziszegte fenyegetően, s hangjában nyoma sem volt már részegségnek. – S ne próbálj átverni, mert kimetszem azokat a fonnyadt golyóidat!

– Ő az én utasom! – harsant föl mögöttük háborzongatóan. – Ne merd bántani, különben velem gyűlik meg a bajod!

A marcona alak szemébe leírhatatlan félelem jegesedett, keze erőtellenül lehanyatlott, s mire Szindbád magához tért volna a meglepetéstől, nyűszítve elinalt a sötétben.

Szindbád a lagúna felé fordult. Karcsú, feketére lakkozott gondola siklott feléje hangtalanul a hínárszínűen fodrozódó hullámokon. Az evezős szikár alakja árnyként magasodott a végében.

– Remélem, nem esett bántódása, uram – kiáltotta Szindbád felé. – Ezek a pitiáner útonállók tönkreteszik a város hírnevét.

Szindbádnak egy hang azt súgta, hogy azonnal forduljon sarkon, és amilyen gyorsan csak tud, meneküljön el onnan. Miközben eléggé el nem ítéhető módon a józan esze és a kíváncsisága között ingadozott, a gondolás pár lépésnyire tőle kikötött a lagúna szélén.

– Jöjjön, én elviszem!

– Hová? – rezdült össze Szindbád a kriptafehér arcot kémelve. – Hová akar elvinni?

– Hová? Hová? – visszahangozta lágy, behízelt hangon a gondolás. – Ahová mindenáron el akar jutni. Az Édes Álmodók Hídjához.

– Ilyen híd nem szerepel a térképeken – ellenkezett ijedten Szindbád.

– Ugyan már – mosolyodott el gúnyosan a gondolás. – Ezeknek a színes irkafirkáknak inkább hisz, mint nekem?! A térképnél nincs megbízhatóbb holmi a világon. Újra és újra átrajzolják. Maga még nem tapasztalta?

Szindbád gyanakodva figyelte a csontsovány alakot.

– Na, mire vár?! – sürgette a gondolás. – Minden ember életében eljön egyszer ez a pillanat. Most magán a sor, itt az ideje, hogy szembenézzon vele.

– A halállal? – szólalt meg alig hallhatóan Szindbád, megbabonázottan bámulva a gondolás vértelen ajkait.

– Az álmával, melyet gyerekkora óta hordoz magában – kacagott a gondolás, és hibátlan fogsora megvillant a part széli lámpák imbolgó fényében. – Hát ez jó! Maga összetévesztett a testvéremmel... Igazán megtisztelő számomra – hajolt meg színpadiasan.

Szindbád az evezős rezzenéstelen tekintetét kerülve, vonakodva lépett a gondolába.

Nemsokára elállt az eső. A felhők közül szivárgó holdfény higanyszínű mázba vont a várost.

Kezdetben feszülten figyelte, merre haladnak, kétségbeesett igyekezettel próbálva emlékezetébe vésni az ismeretlen útvonalat, az egymásba hajló lagúnákat, a part mentén sorakozó díszes palotákat, némán számolgatva a fejük fölött tovatűnő hidakat, melyek vízre vetülő, izsapszagú árnyékain hangtalanul suhantak át, egy idő után azonban feladta a hiábavaló küzdelmet, s az ezüsthímzésű, fekete bársonypárnán semmibe vesző tekintettel meredt maga elé.

– Megérkeztünk – szólalt meg váratlanul a gondolás. Hangja valószerűtlenül tisztán csengett a némán hömpölygő hullámok fölött.

A gondola egy kis, boltíves híd lábához siklott. Szindbád tompa kábulatából ocsúdva, kérdően nézett a cingár alakra.

– Menjen. Fent már türelmetlenül várják...

– Mennyivel tartozom? – húzta elő a zsebéből zavartan a pénztárcáját Szindbád.

– Ne törődjön vele – nevetett a gondolás. – Már kifizették a fuvar árát.

Szindbád meg akarta kérdezni, kinek köszönheti ezt az úri gesztust, a gondola azonban már messzire járt. Káprázó szemmel nézte, mint leng karcsú árnyként a lagúna feketén csillámló vizén, s tűnik el hirtelen a függönyként összezáruló sötétségben.

A híd feljáróján elhelyezett tenyéri réztáblán patinafoltok sötétlettek, azonban így is könnyedén ki tudta olvasni a lendületes, kalligrafikus betűkkel belevéselt szavakat: Ponte dei Dolci Sogni.

– Hát mégis visszajöttél? Azt hittem, soha többé nem foglak látni...

Csak ekkor vette észre az asszonyt. Ott állt a híd közepén, pár lépésnyire tőle. Harminc év körüli lehetett, egy fejtel magasabb nála, kékesfeketén csillogó haját kontyban viselte. Szindbád lélegzetvisszafojtva bámulta már-már áttetszően tiszta vonásait, sötétben fénylő, mandulavágású szemét.

– Nem én jöttem vissza – mormogta Szindbád bocsánatkérően, és az asszony mellé lépett. – Én csak örülni kíváncsi voltam magára...

– Istenem, hogy megvénültél! – fogta két tenyere közé Szindbád arcát az asszony. – Mondtam, hogy ne menj el. Gyere – karolt belé könnyedén.

Szindbád a maradék józan eszét is elveszítve, ellenvetés nélkül követte a semmibe tűnő sikátorok sötétjében...

... A harmadik emeleti hálószoba ablakai a tengerre nyíltak. Szindbád az ágy szélén ült, és csüggedten bámulta a holdfényben pikkelyként csillámló hullámokat.

– Semmi baj – vigasztalhatta halkán az asszony, és gyengéden visszahúzta maga mellé az ágyba. – Casanovával is előfordult már ilyesmi. Csak kevesen tudnak róla...

– Pedig gyerekkorom óta gondolok rád – temette arcát az asszony hús, illatos hajzuhatagába Szindbád. – Amióta csak a nagyapám tükrét megláttam.

– Nem csoda, hogy összetévesztettek vele – sóhajtott föl az asszony. – Nemcsak külsőleg hasonlítasz rá, hazudni is pont olyan jól tudsz, mint ő.

Szindbád tiltakozva rázta meg a fejét.

– Most már te is láthatod, mit veszített – mosolyodott el az asszony, s hátrább mozdult, hogy kedvére gyönyörködhessen benne a férfi.

– Hányszor elképzelttem már – folytatta Szindbád, szenteknek kijáró áhitattal csodálva az asszony kitakart, tökéletes testét –, hogy a szerelem mindennél edesebb bűne miatt el fogunk kárhozni...

– Mindent megadtam neki – suttogta az asszony. – S ő mégis elhagyott.

– De a pokolból is megszöktünk volna – vágott a szavába Szindbád. – S örökre eltűnhettünk volna az utánunk küldött démonok elől.

– Azt mondta, csak néhány napra utazik haza, hogy az örökségét rendezze – bűjt hozzá az asszony. – Búcsúzásakor egy festett tükröt ajándékoztam neki, hogy képzeljen maga elé, ahányszor csak belenéz.

– Abba a tükörbe én néztem képzelődve – simogatta meg sután az asszony arcát Szindbád.

– Akkor maradj velem – kérlelte az asszony. – Hűségedért a legnagyobb ajándékot kapod tőlem cserébe, amit csak kívánhat halandó a földön.

Szindbád meg akarta csókolni, az asszony azonban gyengéden eltaszította magától.

– Várj, előbb hallgasd meg az ajánlatom...

– A közönséges kurvák beszélnek így – szaladt ki Szindbád száján.

– Szindbád, Szindbád – mosolyodott el az asszony –, a közönséges kurvák futó örömmel ajándékoznak meg. Én azonban meg tudom állítani az időt. Örök jelenben élhetsz velem, nem kell a múlt vagy a jövő után sóvárognod többé.

– Az időt nem lehet megállítani – ellenkezett Szindbád. – Azért van, hogy teljék.

– A szerelem mindenre képes – simított végig Szindbád ráncos arcán az asszony. – Én a hosszú várakozás közben fiatal maradtam.

– Csak az álmokban nem vénülünk meg soha – csókolta meg gyengéden a nő kezét Szindbád.

– Meglátod, jó lesz – bűjt hozzá újból az asszony, mintha nem is hallotta volna a szavait, és Szindbád kezét a combjai közé húzta.

Már világosodott, amikor Szindbád felébredt. Egy ideig moccanatlanul feküdt az ágyon, majd az oldalára fordult, s a nyitott ablakon beáramló higanyfényű derengésben a békésen szendergő asszonyt nézte. Soha nem érezte még ilyen tisztának a fejét. Se másnaposság, se lelkiismeret-furdalás nem gyötörte. Mit keresek én itt, töprengett, majd vigyázva, hogy zajt ne csapjon, kikecmergett a gyűrött lepedők közül, sietve fölöltözött, és kiosont a lakásból.

A boltok már nyitva voltak. Friss kenyér- és kávéillat szálldosott a levegőben. A sikátor végében egy vaporetto éppen indulni készült.

– Elvís a vonatállomásra? – kiáltott Szindbád a kormányos felé.

– Si, si – bólogatott a kövér, egyenruhás férfi. – Jöjjön, az első utasokat kedvezményes áron szállítom!

Szindbád a vaporetto fedélzetére ugrott, s már indultak is. Fűlsiketítő motorzúgás közepette végigszáguldottak a lagúnán, majd rákanyarodtak a Canal Grandéra, s már ott is voltak az állomás előtt.

– Ilyen hamar visszajött, Szindbád? – méregette gyanakodva az öreg vasutas, amikor másnap délután lekászálódott a poros vagonból. – Valami baj van talán?

– Már semmi – válaszolta vidáman Szindbád. – A múlt életet választottam a jelen idő börtöne helyett.

– Hogy maga mennyi hülyeséget össze tud zagyválni – nézett rá értetlenül a tömzsi emberke.

– Milyen fura vagy így szakállasan – mosolyodott el a lány.

– Ideje megborotválkoznom – bólintott zavartan Szindbád.

Ott álltak egymással szemben a folyóparton, a fűzek lombosátorán átszűrődő lámpafényben. Csend volt, a júniusi éjszakában tovatűnő hullámok lágy neszezése hallatszott csupán. Szindbád minden bátorságát összeszedve, maga számára is váratlanul megcsókolta a lányt. Ügyetlen csók volt, amilyen az első szokott lenni, elcsúszott a lány szétnyíló ajkain. Szindbád tisztában volt azzal, hogy nincs sok esélye, mégsem cserélt volna senkivel sem a világon.

Kategória: vers, próza

Denumire autor: Szakács István Péter

Látó Szépirodalmi Folyóirat